

Julian Sulowski

"Wie heute bleiben : konkrete Schritte zu einer sinnvollen Praxis", Georg Sporchill, Freiburg-Basel-Wien 1974 : [recenzja]

Collectanea Theologica 48/3, 242-243

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cza człowiek w procesie autentycznego nawrócenia (np. Dawid upomniany przez Natana). Sumienie bowiem nie jest według autorów jedynie umiejętnością moralną odróżniania dobra od zła. Jest ono raczej przekonaniem nakazującym człowiekowi, co należy uczynić w konkretnej sytuacji, a czego mu uczynić nie wolno. Uznanie swego grzechu polega zdaniem autorów na swoistym przyłapaniu się, że to ja właśnie popełniłem to zło, które w sumieniu potępiłem.

Następną oryginalnością recenzowanej pozycji jest zdecydowane i konsekwentne zapobieganie magicznemu pojmowaniu sakramentu pojednania. Stąd mocno uwypuklono konieczność pojednania się dzieci najpierw z bliźnimi, jako warunek do autentycznego pojednania się z Bogiem. W katechezie o przebaczeniu winy zostawiono sytuację otwartą. Autorzy prowadzą dziecko do przeżycia prawdy ujętej w słowach: „nie mam prawa do przebaczenia, mogę tylko prosić i spodziewać się”.

Na podstawie doświadczenia duszpasterskiego autorzy stwierdzają, że takie ustawienie wychowania do pokuty wcale nie jest dla dziecka za trudne. Uważne wczytanie się w tekst, zresztą bardzo ciekawy, wydaje się potwierdzać zdanie autorów. Tego rodzaju katecheza zaciekawi dziecko, a może nawet porwie je do twórczości, pozwalając dziecku przeżyć fakt własnej grzeszności i odczuć potrzebę przebaczenia ze strony Boga. Tym samym dziecko utworzy sobie zgodne z Objawieniem pojęcie grzechu i sakramentu pokuty. Publikację należałoby zatem polecić autorom katechizmów dla dzieci i katechez dla katechetów oraz wszystkim, którzy za wzorem Chrystusa chcą być „przyjaciółmi grzeszników”.

ks. Julian Sulowski SJ, Warszawa

Georg SPORSCHILL, *Wie heute beichten. Konkrete Schritte zu einer sinnvollen Praxis*, Freiburg-Basel-Wien 1974, Verlag Herder, s. 136.

Chrześcijanie przestają chodzić do spowiedzi. Spadek tej praktyki stwierdza się nie tylko w krajach Europy zachodniej. Coraz częściej mówią o tym duszpasterze w naszej ojczyźnie. Stąd książka niniejsza zasługuje na szczególną uwagę. Jej redaktor, G. Sporschill przekonał się w toku pracy pasterskiej w diecezji monachijskiej, że spowiedź przestała przyciągać ludzi współczesnych. Wprawdzie wielu z nich domaga się osobistej rozmowy ze spowiednikiem lub spowiedzi poza tradycyjnym konfesjonalem i w nowej formie, ale mało kto wie, jak się do tego zabrać i jaką korzyść dla życia duchowego można odnieść ze spowiedzi. Spowiednicy zaś coraz częściej stwierdzają brak dyspozycji u penitentów, zwłaszcza u nowożeńców lub rodziców dziecka przed chrztem i u rodziców chrzestnych.

Celem niniejszej książki jest służyć pomocą do ożywienia spowiedzi indywidualnej. Autorem rozdziału pierwszego, o spowiedzi jako możliwości w kształtowaniu życia chrześcijańskiego, jest Rupert Feneberg. Omawia on w nim stosunek spowiedzi do rozmaitych nabożeństw pokutnych, do Eucharystii oraz zagadnienie indywidualnego wyznania grzechów i osobnego dla każdego penitenta rozgrzeszenia. Następny rozdział, o drogach i pomocach do osobistego wyznania grzechów, napisał jezuita Wolfgang Feneberg. Rozważa on zagadnienie przygotowania do spowiedzi, a więc rachunku sumienia i żalu za grzechy. Rozdział zawiera w przeważającej części zestaw ćwiczeń (metodą ignacjańską) mający służyć jako pomoc do przeprowadzenia dobrego rachunku sumienia i wzbudzenia szczerego żalu za grzechy. Trzeci rozdział napisał redaktor książki, Georg Sporschill. Treścią jego rozdziału są przykazania Boże pojęte jako chrześcijański program życia. Autor w oparciu o doświadczenie duszpasterskie pragnie ukazać czytelnikowi przykazania Boże w kontekście problemów życiowych człowieka współczesnego. W toku swoich rozważań autor pomaga czytelnikowi do od-

prawienia dobrej spowiedzi, a spowiednikowi ukazuje jej najgłębszy cel. Tym celem powinno być jego zdaniem doprowadzenie penitenta do autentycznego doświadczenia Boga w dobrej spowiedzi. Wreszcie ostatni rozdział napisał Gilbert Niggel. Omawia on zagadnienie lęku przed spowiedzią. Wiele uwagi poświęca nowemu *Ordo poenitentiae*, akcentując te jego punkty, które szczególnie mogą warunkować doświadczalne działania Boga i radość płynącą ze zbawczego dotknięcia przez Boga w sakramencie pokuty.

Zdaniem autorów spowiedź indywidualna, mimo pewnego kryzysu, nie jest praktyką przestarzałą, lecz domaga się ożywienia dydaktycznego, metodycznego i treściowego. Według nich zniechęcenie ludzi do spowiedzi wywodzi się z pewnego formalizmu duszpasterzy, którzy zaniedbują potrzebę autentyczności u ludzi współczesnych oraz potrzebę doświadczalnego przeżycia wyzwolicielskiej mocy Boga, który udziela się człowiekowi w sakramencie pojednania z Bogiem i z Kościołem.

Książka może w niejednym punkcie pomóc także polskim duszpasterzom, katechetom, referentom diecezjalnym oraz uczestnikom teologicznego kształcenia dorosłych. Zresztą można ją polecić wszystkim poszukującym dobrej informacji oraz pogłębienia praktyki sakramentu pojednania jako autentycznego spotkania z Chrystusem ukrzyżowanym i zmartwychwstałym.

ks. Julian Sulowski SJ, Warszawa